8 bl.: 1 Fr. weekblad voor de jeugd

Robbedoes

5e JAARGANG. - Nr. 35. - Afl. 240.
2 SEPTEMBER 1943.

Robbedoes, Ommeganckstraat 21, Antwerpen. - Abonnement : per kwartaal 12 fr. - per halfjaar 23 fr. - per jaar 45 fr. - Postcheckrek. J. Dupuis, Zonen & Co, Nr. 3621.59.

Jan KORDAAT Speurder

EN NU, DROMMELSCHE SLAAPKOPPEN, VERTELT ME DIE SCHIEDENIS EVEN... ZWIJGT !... NIET ALLEMAAL TEGELIJK... GIJ DAAR... VERTEL OP !...
WEL, COMMISSARIS, WIJ...

LAAT DIE COMMISSARIS MAAR UITRAZEN... EVEN ZIEN, OF DE WAGEN DE STAD HEEFT VERLATEN...

Wat zei ik jullie verleden week, rakkers ? Dat « Robbedoes » niet meer verschijnen mag ? Ja ! Maar ook, dat Robbedoes 'n taaie is, hé ! Leest maar eens wat onze aartsrakker Robbedoes hiernaast, in het middelste kolommetje, aan zijn trouwe rakkers en rakkeressen meedeelt. Leest het aandachtig !

En neemt dan een kloek besluit :

1. Ik blijf Robbedoes trouw !

2. Ik zal den Robbedoesgeest blijven verspreiden !

3. Ik zal een trouw lezer worden van het nieuwe JEUGDALBUM, dat vanaf volgende maand zal verschijnen ! Ik zal dit JEUGDALBUM overal helpen verspreiden.

In dit nieuwe **JEUGDALBUM** zal je al de helden van Robbedoes terugvinden. Ook Snuffeltje komt er aan 't woord, hoor ! **Jullie mogen dus gerust aan mij blijven schrijven. Al jullie briefjes worden beantwoord, 't zij rechtstreeks, 't zij in het JEUGDALBUM.**

Maar kom, laat ik mijn vraagstaarten even tevreden stellen.

BLAUWE SPERWER uit Waterschei verlangt zoo maar eenige namen en levensbeschrijvingen van de ketters der eerste tijden en Middeleeuwen. Een zeer interessante titel voor een boek. Snuffeltje zal zoo eens een drietal « ketters » bij den kraag pakken. Een der oudste ketters is voorzeker **Arius**, die te Alexandrië omstreeks 250 geboren werd en in 326 stierf. Na partijganger te zijn geweest van Meletius, een schismatiek bisschop, scheen hij zich te bekeeren en hij werd priester onder patriarch Achillas. Arius was al niet jong meer en hoopte den patriarch na diens dood op te volgen, hetgeen niet gebeurde. Dit zou volgens de oude geschiedschrijvers de oorzaak geweest zijn van zijn ketterij : het loochenen der wezenseenheid van Jezus Christus met God den Vader. Door het Concilie van Nicea in 325 werd zij veroordeeld. Arius was begaafd met een buitengewone schranderheid, die nog verhoogd werd door zijn voortdurende studies.

Twee namen, die onze rakkers wel ergens in hun geschiedenisboeken tegenkomen, zijn John Wycliffe en Jan Hus, twee beroemd gebleven ketters uit de 14e eeuw. Van hen komen de ideeën, die een eeuw later het Protestantisme zouden inluiden. **John Wycliffe**, in Engeland omstreeks 1320 geboren, was doctor in de godgeleerdheid. In 1377 werd hij voor het kerkelijk gerechtshof van Sint Paul gedaagd, omdat hij leerstellingen verkondigde, die tegen het geloof indruischten. Daar de hertog van Lancaster hem beschermde, sprak het hof geen veroordeeling uit. Een tweede maal werd hij van ketterij beschuldigd, eveneens zonder resultaat. Vervolgens stichtte hij zijn « congregatie der arme predikers » en vertaalde den ganschen bijbel in het Engelsch. Steeds stoutmoediger wordend, loochende hij de transsubstantiatie (verandering van de zelfstandigheid van brood en wijn door de woorden van de consecratie, in de zelfstandigheid van het lichaam en bloed van Jezus; terwijl de gedaanten van brood en wijn waarneembaar blijven.) Tal van geloofspunten en instellingen viel hij weldra aan, om te eindigen met nog enkel den bijbel te erkennen, waarvan hij aan elk ontwikkeld persoon de lezing aanbeveelt. Het protest brak nu overal los. Zijn aanhangers werden vervolgd, maar Wycliffe, die hooge bescherming genoot, durfde men niet aan : hij trok zich veilig terug in zijn pastorij te Lutterworth, waar hij de laatste hand legde aan zijn bijbelvertaling. Omstreeks 1384 stierf hij. **Jan Huss** zag wat vroeger in Bohemen het levenslicht. In 1400 werd hij priester gewijd en in 1401 kwam hij aan de universiteit, waar hij weldra rector werd. Talrijke theologische werken en verhandelingen schreef hij in 't Latijn en vooral in zijn landstaal, het Tsjechisch, dat hij overal propageerde tegenover het Duitsch. Jan Huss verzette zich tegen de heerschende wantoestanden van dien tijd en verklaarde zich tot volgeling van Wycliffe. In 1410 liet de aartsbisschop van Praag de werken van Huss verbranden. Met een vrijgeleide van koning Sigismond ging Huss naar Konstanz om zich daar voor het concilie te verdedigen. Het concilie verbood zijn leer, maar Huss bleef er hardnekkig aan vasthouden en werd in 1415 tot den brandstapel veroordeeld.

Het leven van menig ketter vervult ons met verwondering, rakkers. Bijna al deze lieden waren geleerde, zeer ontwikkelde menschen, godgeleerden en professoren, en toch verloren zij den weg der waarheid. Waarom ? Omdat ze te veel op eigen krachten gingen steunen en hun kinderlijk geloof en vertrouwen in hun oversten kwijt waren. Rechtuit gezegd, het gedrag van deze oversten was hier dikwijls niet vreemd aan. Tal van misbruiken en wantoestanden kende toen onze Moeder de H. Kerk. En deze kwamen meestal voort uit het feit, dat vele hoogwaardigheidsbekleeders niet door den Paus werden benoemd, maar door koningen of keizers, die niet naar godsdienstzin, maar naar politieke sluwheid en macht keken. Protest was dus zeker gewettigd, maar Wycliffe, Huss en vele andere gingen te ver. Ze vielen het geloof aan en brandmerkten zich daardoor als ketters. Kritiek leveren op de kerk zonder ketter te worden, is daarom zeer moei-

critici het bij de kunst houden, **VLIEGER BOB**

lijk. Het is nog best, dat onze kritiekers ofte uit Waterschei. Niet dat ik de kunstcritici van ketterij beschuldig, hoor. God beware me ! Een kunstcriticus is een achtbaar en zeer invloedrijk persoon, die de kunstwerken be- of veroordeeld. Hij is de kok, die beslist wat het publiek moet eten. Of beter, hij is de dokter en de kunstenaar is de kok ! En is een dokter geen zeer geleerde heer ? Een goed en betrouwbaar criticus heeft het niet gemakkelijk, want hij moet persoonlijk zijn, niet een ander zoo maar wat napraten, veelzijdig zijn en nooit eenzijdig, ja voor alles ; hij moet liefde voelen voor de kunst en haar scheppers, de kunstenaars.

Kunstcritici en geleerden waren in de Mid-

AAN ALLE ROBBEDOESRAKKERS EN -RAKKERESSEN AAN ALLE ROBBEDOESVLIEGERS EN ROBBEDOESLEZERS

Robbedoes-huis, 2 September 1943.

Beste rakkers en rakkeressen,

Zooals jullie allemaal al weten, zal ons lijfblad moeten verdwijnen.

Dat is een zware proef voor Robbedoes en zijn rakkers, maar daarom laten zij het hoofd niet zinken.

Al verdwijnt het blad voorloopig, toch is Robbedoes nog steeds springlevend en de Robbedoesgeest, die onze gelederen bezielt, is onverwoestbaar. De Robbedoesstrijd wordt voortgezet. Daarom geeft Robbedoes aan al zijn getrouwen de volgende opdrachten :

Alle PLAATSELIJKE ROBBEDOES-CLUBS blijven bestaan. De R. C.-leiders zullen zoo nu en dan nieuws ontvangen uit het Robbedoes-huis. Zij zullen dit nieuws aan al hun leden meedeelen.

De leden der Robbedoesclubs zullen nu nog met meer fierheid en ijver hun ROBBEDOES-SPELDJE dragen. Robbedoesspeldjes zijn nog steeds verkrijgbaar tegen betaling van 3,50 fr. (in postzegels of op postcheck 263.159).

De leden der Robbedoesclubs zullen zich nog met meer ijver dan vroeger inspannen om NIEUWE LEDEN aan te werven. De werving mag niet stilstaan !

De rakkers, die over oude ROBBEDOES-NUMMERS of ROBBEDOES-ALBUMS beschikken, leenen deze aan hun makkers en vriendinnetjes ter lezing. Zoo houden ze den Robbedoesgeest levendig en helpen dien onvervalschten rakkersgeest verspreiden. Zij koopen bij voorkeur Robbedoes-uitgaven en Robbedoes-artikelen : Robbedoesbeeldje, R. V. C.-briefpapier (van voor den oorlog !), Robbedoes-albums, Robbedoespeldjes en binnenkort het boeiende Robbedoesspel (ganzenspel met Robbedoes-helden !), iets eenigs voor onze gezellige avondjes in club of huiskring.

En dan...

ZOO MOGELIJK IEDERE MAAND ZAL ROBBEDOES VOOR ZIJN RAKKERS EEN

JEUGDALBUM

UITGEVEN

DIT JEUGDALBUM zal onze trouwe rakkers en rakkeressen toonen, dat Robbedoes hen niet vergeet. In dit JEUGDALBUM zullen al onze Robbedoeshelden ons op NIEUWE, boeiende avonturen vergasten.

Alle Robbedoeslezers koopen daarom het JEUGDALBUM.

Alle Clubleiders ontvangen van Robbedoes bericht zoodra dit JEUGDALBUM verschijnt. Zij deelen dit bericht mee aan hun clubleden en maken overal propaganda voor ons JEUGDALBUM.

ALLE ROBBEDOESLEZERS, DIE ALS PROPAGANDIST WILLEN OPTREDEN, STUREN ONMIDDELLIJK 'N KAARTJE MET HUN NAAM EN ADRES AAN ROBBEDOES.

REEDS HALF SEPTEMBER ZAL HET EERSTE JEUGDALBUM VERSCHIJNEN. Heel ons landje moet ermee overstroomd worden ! ! !

Dat vraagt Robbedoes van zijn getrouwen !

Dan wordt de Robbedoesstrijd dapper voortgezet en wordt onze fiere leuze waar :

MET ROBBEDOES VOORUIT
EN VOORAAN !

Jullie aartsrakker
ROBBEDOES.

deleeuwen nog niet zeer talrijk. Buiten de kloosters werd er aan het onderricht weinig aandacht besteed. Tal van ridders en staatslieden konden zelfs lezen noch schrijven. Ze hielden zich alleen met de jacht en met... de oorlogvoering bezig. Het leven van enkele geleerden uit dien tijd ? Buiten de godgeleerdhid werd er niet veel aan wetenschap gedaan te dien tijde. De grootsche Albertus Magnus, in het Nederlandsch : Albertus de Groote is hier een glansrijke, zeldzame verschijning. In 1193 te Laningen geboren uit een grafelijke familie, studeert hij wetenschappen te Padua, wordt in 1222 Dominikaan en onderwijst de godgeleerdheid (theologie) en de wijsbegeerte (filosofie) te Regensburg, te Straatsburg, te Keulen en te Parijs. De menigte, die zijn lessen volgde, was zoo groot, dat hij verplicht was, in de open lucht te doceeren (= leeraren) op een groote plaats, die naar hem genoemd werd. Te Keulen teruggekeerd, wordt hij provinciaal van zijn orde. De verstandelijke ontwikkeling van dezen kerkleeraar was zoo groot, dat ze aan het wonderbare grensde. Buiten zijn theologische en wijsgeerige onderlegdheid bezat hij een buitengewone kennis van de natuurkunde en de scheikunde, zoodat het volk hem 'n magische kracht (= tooverkracht) toekende. Ja, men vertelt zelfs, dat hij een automatischen mensch vervaardigde, die kon gaan en spreken... Albertus Magnus, die ook bisschop van Regensburg was, had als leerling den niet minder beroemden Thomas van Aquino. Enkele jaren geleden werd Albertus de Groote heilig verklaard.

Wij speuren rond en vinden op eigen bodem in de late Middeleeuwen **Jan Yperman**, een Nederlandsche geneeskundige, die te Ieper leefde en daar waarschijnlijk voor 1275 geboren werd. En... maar daar valt mij onze rantsoenwet in, en er wacht nog een modern geleerde, **André Dumont**, een beroemd aardkundige, in 1809 te Luik geboren. Reeds op zes-en-twintigjarigen leeftijd bekleedt hij een leerstoel voor delfstofkunde (mineralogie) en aardkunde (geologie) aan de hoogeschool van zijn geboortestad. Hij teekent de eerste geologische kaart van België en geeft den stoot tot de ontdekking van het Limburgsche steenkolenbekken. Een man van beteekenis dus ! Hij overleed te Leuven in 1857, maar wij zijn z'n werk niet vergeten ; een bronzen standbeeld te Luik vereeuwigt zijn naam. (Vragen over het vliegwezen aan Bob richten !)

Rakkers, we hebben het vandaag druk over geleerden en schrijvers. **Jac Berghuis Jr.**, **DEADLE GUN** uit Leuven, is een Noord-Nederlander. Hij schreef jeugdboeken met wetenschappelijken inslag, zooals : Het goede Spoor - Hier Radio-Mars ! - De Televisiekelder. - De Zweefvliegclub - De Radiumdiefstal, enz. Interessante lectuur, hoor, evenals de populair-wetenschappelijke werken en de fantastische toekomstromans van **Hans Dominik**, een Duitsch ingenieur, die in 1872 te Zwickau geboren werd. Enkele titels : De doodende Straal - Van Krantenjongen tot Millionnair - Moderne Piraten - Het Wonderland der Techniek - Van Herdersjongen tot Diamantkoning - Het Jaar 2100 - Staal en Vuur. **John Been**, weer een Noord-Nederlander (Brielle 1859-1930) schreef een massa boeiende boeken voor grootere jongens. Soms zijn ze protestantsch getint. Enkele werken, die jullie zeker zullen bevallen, zijn : Drie Jongens op Reis - De Jongens de baas - Paddeltje, de Scheepsjongen van Michiel de Ruyter - De Tocht naar Paradijsland - De Verspieders, enz., enz.

Een schrijver, die destijds veel succes kende, **JINGLEBOB JENKINS** uit Borgerhout, is **Paul D'Ivoi**, deknaam van Charles Deleutre (Parijs 1856-1915). Zijn avonturenromans zijn zeer fantastisch en boeiend, maar wel wat gezoch[t] en soms onlogisch van samenstelling. Millionnair tegen Wil en Dank - Met een Kwartje d[e] Wereld rond - Het Spookluchtschip - Vrijbuite[r] Triplex - enz., worden nog immer graag gelezen.

En nu wat aardrijkskunde, rakkers. **New York**, Jingle Bob, werd inderdaad in 1612 door Nederlanders gesticht en Nieuw-Amsterdam genoemd. Doch de Engelschen veroverden het in 1664 en herdoopten het in New York. Deze stad ligt werkelijk op een schiereiland. Tal van namen herinneren ons aan deze glorierijke Nederlandsche periode : Broadway (breede weg), Brooklyn (Breukelen), Bowery (brouwerij), Harlem, enz. Dat wisten jullie nog niet, hé, rakkers ? Geheel New York is een uitgestrekte stad met tal van eilandjes en schiereilandjes. We zouden hetzelfde kunnen zeggen van **Japan**. Uit hoeveel eilanden en eilandjes het « rijk der rijzende zon » wel bestaat, is moeilijk te zeggen : er zijn er honderden en honderden ! De totale oppervlakte is ongeveer 381.250 vierk. Km.

INSPECTEUR ROBERT uit Wondelgem verlangt te weten, wat het beroemde **bruggenhoofd** is, waar je de laatste jaren zooveel over hoort. Eigenlijk is dit een deels in het water uitgebouwd metselwerk, waarop de uiteinden van een brug rusten. In de krijgskunde is het ook een punt van groot strategisch belang, dat dienen kan om van daaruit een zekere plaats doelmatig aan te vallen. Evenals het bruggenhoofd het steunpunt der brug is, zoo is het militaire bruggenhoofd het steunpunt van een bepaalde krijgsverrichting. **De staat van beleg afkondigen** wil zeggen : het oppergezag van een stad of een plaats in handen van den militairen bevel[hebber] hebben overgeven. Dit gebeurt gewoonlijk, wanneer ernstige onlusten of wanorde dreigen en het 't eenige middel is om de orde te handhaven. Het aantal vliegtuigen, dat België bezat bij het uitbreken van den oorlog, is niet bekend, en het standbeeld van **Boduognat**, de dappere aanvoerder der Nerviërs, staat te Antwerpen, **VLIEGENDE ROOVER** uit Tessenderloo.

Ha ! Het sterkste dier ! Een leeuw ! onderbreekt mij ongevraagt Piet Kwabbernoot, want hij is de koning der dieren... De olifant ! raden verschillende rakkers. Inderdaad, deze goedige maar vreeselijk sterke viervoeter pakt koning Nobel door middel van zijn slurf en slingert hem de hoogte in ! Of de slang, die zoo maar een schaap of een paard tot brei vermorzelt ? Geen een van de drie, zegt Snuffel

(Zie verder onderaan volgende bladzijde

Robbedoes VLIEGER

VRAGENBUS

KAPITEIN DEFFRIE V 2968. — Het morse-alphabet verscheen reeds herhaalde malen in Robbedoes. Adressen van Robbedoes Vliegers worden niet medegedeeld. Indien ge wilt in correspondentie komen met Robbedoes Vliegers uit Heist-op-den-Berg, kunt ge gebruik maken van onze dienst « Briefwisseling met Robbedoes Vliegers ».

ZINGENDE PIJL 12.080. — Robbedoes verkoopt geen plannen en geen materiaal voor den vliegmodellenbouw. Wend u tot een gespecialiseerde firma.

M. J. MARCHAL V 818. — De Douglas DC-4 is een viermotorig verkeersvliegtuig van Amerikaansche constructie. MS 420 - KS 365 - neuswiel - laagdekker - enkel, laagliggend kielvlak, enkel (oorspronkelijk dubbel) stabilisatievlak - 5 à 6 koppen bemanning - 40 à 42 passagiers (nachtverkeer 20 à 22 passagiers). — Boeing B. 17 : Zie Afl. 186 en 190. — Consolidated B. 24 « Liberator » is een viermotorig Amerikaansch lange afstands-bomvliegtuig. De motoren zijn van het type Pratt and Whitney (1200 pk.) - VB 30,40 - H 5,80 - L 19,80 - TG 18.000 - VLB 3200 - HG 10.000 - MS 480 - neuswiel - dubbel kielvlak - 3600 Kgr. bommen - 9 koppen bemanning - 3 bladige schroeven. Boeing B. 15 : Amerikaansch oorlogsvliegtuig uitgerust met vier Twin Wasp motoren van 1100 pk. - VB 10,70 - TG 35.000 - MS ongeveer 400 - KS 350 - dubbele landingswielen - 6 MG koepels - 4 koppen bemanning. — De Short Stirling werd beschreven in Afl. 187 en 200. — De Fairey Halifax is een Engelsch oorlogsvliegtuig, uitgerust met vier motoren. De Avro Lancaster is een Engelsch bomvliegtuig, uitgerust met vier Rolls Royce Merlin XX 12 cyl. motoren. VB 30,60 - H 6 - L 21 - TG 30.000 - VLB 4800 - MS 480 - 6 koppen bemanning - benzinetanks inhoud 9000 l. - driebladige De Havilland verstelbare schroeven. — De Boeing 314 is een Amerikaansch verkeersvliegtuig, uitgerust met Wright Cyclone motoren van 1500 pk. - VB 46,33 - H 8,33 - L 33,22 - LG 33.000 - TG 37.200 - VLB 8000 - MS 320 - KS 256 - 40 passagiers. De Boeing 307 werd reeds beschreven in Afl. 186.

CURT. P. 36 V. 4050. — De Curtiss P. 36 is een Amerikaansch jachtvliegtuig, uitgerust met één luchtgekoelden Wright GR 1820 motor. VB 12,30 - VO 20,40 - H 2,80 - L 8,80 - LG 2033 - TG 2582 - VLB 1090 - HG 10.000 - MS 530 - KS 418 - LS 110. — De Curtiss P. 40 is een Amerikaansch jachtvliegtuig, uitgerust met één vloeistofgekoelden Allison GV 1760 D. 1 motor van 1200 pk. - VB 9,10 - H 3,45 - L 7,60 - LG 1800 - TG 2355 - VLB 1100 - HG 10.600 - MS 644 - KS 567.

ADELAAR V 4105. — De Klemm 25 is een Duitsch sportvliegtuig, uitgerust met één Hirth HM.60R motor van 70 à 80 pk. VB 13 - VO 20 - H 2,05 - L 7,50 - LG 400 - TG 720 - VLB 650 - HG 4700 - MS 156 - KS 138 - LS 65.

CURT. P. 37 V 4105. — Een gestaffelde tweedekker is een tweedekker, waarvan de ondervleugel maar half zoo groot is als de bovenvleugel. De Breda Ba. 65 is een Italiaansch oorlogsvliegtuig, uitgerust met één Is. Fransch. Astra 140 motor van 870 pk. VB 12,10 - VO 23,50 - H 3,20 - L 9,60 - LG 1800 - TG 2900 - VLB 1400 - HG 8000 - MS 425. De Seversky 2P is een Amerikaansch oorlogsvliegtuig, uitgerust met één W. Cyclone R. 1820 F. 53 motor van 770 pk. VB 10.97 - VO 20,44 - H 2,61 - L 7,32 - LG 1633 - TG 2404 - VLB 1530 - HG 7700 - MS 448 - KS 384 - LS 107. Het beste boek voor u is « In vrije uren modelvliegtuigen bouwen ». De huidige prijs van dit boek kennen we niet. Vraag dit eens aan een boekhandel, die dergelijke boeken verkoopt.

STALEN WIL 11.895. — Momenteel werkt alhier geen enkele vliegschool meer.

HA. 139 V 1766. — Als ge wilt gebruik maken van onzen dienst « Correspondentie met Robbedoes Vliegers », moet ge ons onder open en gefrankeerden omslag een brief sturen, bestemd voor een eventueelen correspondent. Het adres op den omslag vullen wij in. Deze dienst is gratis.

QUAX DE BROKKENPILOOT V 4775. — Het adres van de Modelvliegtuig Centrale is thans: Bruul 108, Mechelen, waar ge alle gewenschte inlichtingen kunt aanvragen. Goede modellen voor beginnelingen zijn de Baby en het schoolmodelzweefvliegtuig.

F. WULF 190 V 4774. — Het wereldsnelheidsrecord staat nog steeds op naam van Fritz Wendel aan boord van een Messerschmit 109. Sedert het begin van den oorlog wordt inderdaad niet meer gedacht aan recordvluchten, maar wel aan een hooge gemiddelde snelheid (kruissnelheid). De hoogte van een vliegtuig is de afstand tusschen de horizontale rakende aan den onderkant van het onderstel en de horizontale gaande door het hoogste punt van het vliegtuig (schroef niet inbegrepen) ; dit als het vliegtuig in vliegstand is, dus horizontaal. De hoogtegrens is de maximum hoogte, die een vliegtuig kan bereiken. De maximum snelheid is de grootste snelheid, die een bepaald vliegtuig kan bereiken. De minimumsnelheid van een vliegtuig is de kleinste snelheid, waarmede een vliegtuig in de lucht kan blijven.

ROBBEDOES VLIEGERS, LEEST OP BLZ. 2 DE BELANGRIJKE PROCLAMATIE VAN ROBBEDOES ! ! !

LUCHTKAPER X. 12 V 4790. — Indien u in verbinding wilt treden met andere Robbedoes Vliegers, kunt u gebruik maken van onzen nieuwen dienst « Correspondentie met Robbedoes Vliegers ».

POLIDOOR V 4396. — Het is onjuist, dat de Robbedoes Vliegclub voor den oorlog jaarlijks een luchtreis inrichtte. Uw opmerking is juist. Juist daarom wordt de rubriek « Omroep » niet meer gepubliceerd.

OPENHARTIGE MIER. — Schrijf hiervoor maar de Modelvliegtuig Centrale, Bruul 108, Mechelen. Zooals herhaaldelijk werd meegedeeld, heeft Robbedoes met den verkoop van plannen of materiaal niets te maken.

ZILVEREN PIJL. — De Robbedoes Vliegclub bestaat nu nagenoeg 5 jaar.

CORRESPONDEERT MET ROBBEDOES VLIEGERS !

Onze nieuwe dienst voor briefwisseling voor RVC-ers kent een overweldigend succes. Het is inderdaad niet te verwonderen, dat alle Robbedoes Vliegers met vrienden uit de RVC in briefwisseling willen treden. Met deze nieuwe dienst heeft Robbedoes opnieuw bewezen, dat niets wordt nagelaten om de leden der RVC van dienst te zijn.

Voor dezen, die nog niet weten, hoe ze van onze « Dienst voor briefwisseling onder RVC-ers » kunnen genieten, herhalen we hier de voorwaarden.

Alleen Robbedoes Vliegers kunnen hiervan gebruik maken. De dienst is kosteloos Het volstaat aan Bob een aanvraag te richten en daarin te vermelden den naam, voornaam, stamnummer en geboortedatum. Bij deze aanvraag, voor Bob bestemd, sluit ge dan een eersten brief gericht aan een onbekenden Robbedoes Vlieger. Dezen brief sluit ge in een open omslag, voorzien van een zegel van 1 frank en aan de keerzijde van uw adres. Dit alles sluit ge in een tweeden omslag, dien ge zooals gewoonlijk aan Bob stuurt. Uw brief sturen we dan door aan uw nieuwen correspondent, die u dan rechtstreeks kan antwoorden. Vergeet dus niet in uw brief aan den onbekenden Robbedoes Vlieger ook uw adres te vermelden, anders kan hij niet antwoorden.

WIE WIL OPTREDEN ALS ROBBEDOES-PROPAGANDIST ?

Schrijf dan een kaartje aan Robbedoes met opgave van je naam en adres. Je ontvangt dan wel nadere berichten rechtstreeks uit het Robbedoeshuis ! ! !

SNUFFELTJE (vervolg)

tje : het is de... ziektemicroob, **SURCOUF** uit Schoten. Dat kleine diertje is het sterkste der schepping, want het doodt zonder moeite gelijk welk schepsel. De microob van het ongeduld is een der gevaarlijkste, **DE WITTE** uit Zellik (jij kreeg intusschen reeds antwoord, niet ?), zeker zoo gevaarlijk als de microob der onachtzaamheid, die sommige rakkers bepaalde brokstukken uit de rubriek doet overslaan.., en hun doet vergeten, een volledig adres te vermelden, wanneer ze naar Snuffeltje schrijven...

ONGELUKSVOGEL XIII uit Kortemark is echter een nieuw lid en kan daarom niet weten, dat onze sappige knollentuin voor den ganschen duur van den oorlog vol « patatten » staat ! Wat je noodig hebt om te kampeeren ? Dat vind je zeker in één der talrijke boekjes over deze knappe sport, maar Snuffeltje denkt : voor alles een dubbel rantsoen ! In je gemeente zijn slechts een tiental Robbedoesrakkers... Werkelijk te weinig, niet ? Vooral nu er voor Robbedoes een tijd van harden strijd aanbreekt en onze rakkers meer dan ooit hun Robbedoestrouw moeten toonen, moeten er nieuwe leden aangeworven worden. Dus steeds propaganda maken en plaatselijke clubs stichten ! Geen enkele andere voorwaarde is er voor vereischt, dan het strikt naleven der Eerwet.

Wie bindt er den strijd aan ? ? ? Allemaal : **MET ROBBEDOES VOORUIT EN VOORAAN !**

Jullie geestdriftige Snuffeltje.

CLUBNIEUWS

Wederom, rakkers, moet ik jullie een droevig nieuws melden. Onze vriend Robert Sillis uit Antwerpen (Kiel) is niet meer... Hij was een onzer trouwste leden en wij zullen hem in onze gebeden gedenken. Want is dit niet het beste, dat er voor onze afgestorven makkers kan gedaan worden : regelmatig een gebed storten voor hun eeuwig geluk ?

NONKEL RIK'S POPPENKAST IN ACTIE !

Zondag, 5 September, om 3 u., in het Poppentheater, St.-Jacobsmarkt 25, Antwerpen.

Maandag, 6 September, om 5.30 u., in de zaal « St.-Jakob », Kerkstraat, Kapellen.

Dinsdag, 7 September, om 5 u., in de zaal « Volksvriend », Putte-Grens.

Woensdag, 8 September, om 5 u., in de zaal « Vox », Bredabaan 523, Merksem

Donderdag, 9 September, om 3 u., in de zaal « Renova », Antwerpschestraat, Lier.

Op het programma :

HANSJE EN GRIETJE

Het fijnste aller sprookjes ! Fijnheid ! Humor ! Lustigheid !

Prijzen der plaatsen : 3, 4 en 4,50 fr. Leden der Robbedoesclubs (R. C. of R. V. C.) hebben op vertoon van hun lidkaart 50 ctm. vermindering op alle vertooningen.

DE BAARD EN DE KALE

DE ZES DUKATEN

DE BLAUWE SPERWER
LARSEN, JONGEN, HAAST U, WE MOETEN VLUCHTEN DOOR DE JUNGLE !

VLUCHTEN DOOR DE JUNGLE !... EN GE VRAAGT NIET, OF MIJN TEERE VOETJES DAARTEGEN KUNNEN !

WIL MENEER DE SPERWER ME EVEN VOLGEN NAAR DE RIVIER ?...

IK HEB MIJN TIJD OOK NIET VERKNOEID !
WAT HEBT GE NU WEER VERZONNEN, OUWE KROKODIL ?

VRIENDELIJK, HE ! DAAR LIGT HET JACHT VAN MENEER. WAT DUNKT U ?

KOM, ERIK, STAP IN !

HEBT GE GEEN BLANKEN GEZIEN, ABDULLAH ?

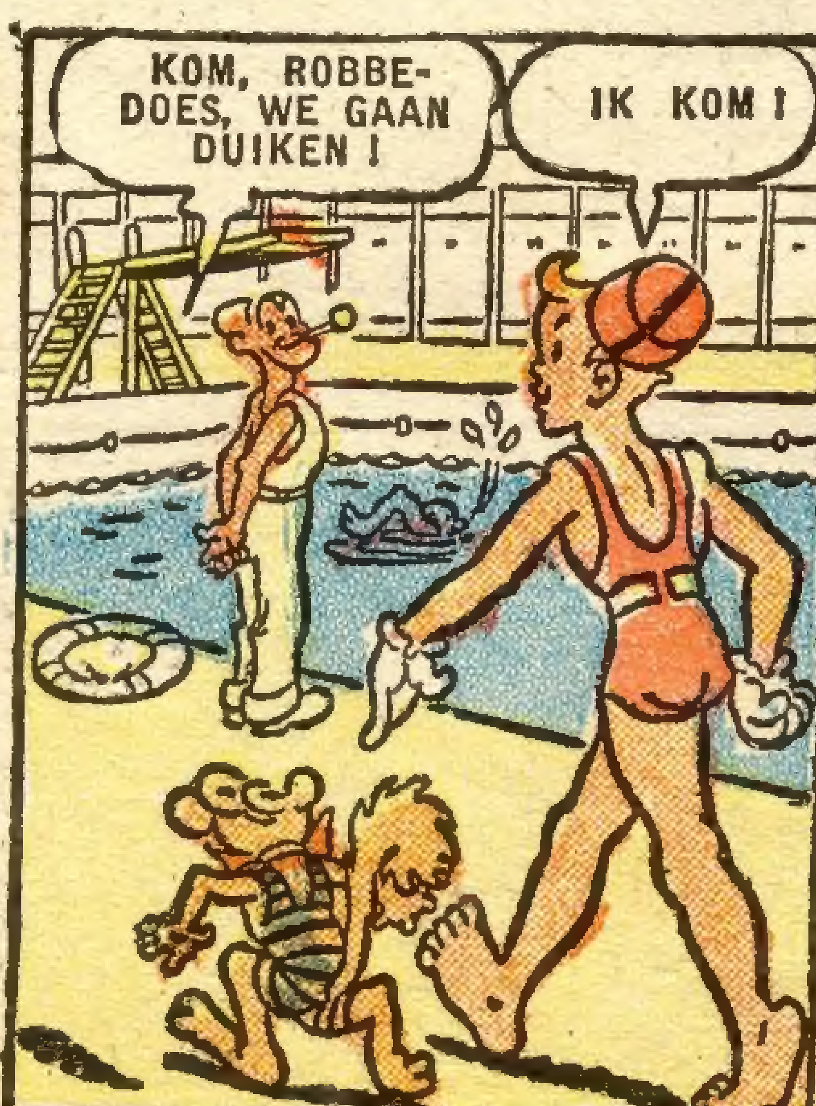

NEEN, BIJ DEN PROFEET, NIEMAND.

OP WEG, DAN !
ALS DIE SUKKEL WIST, DAT MIJN REVOLVER LEEG IS !

DAGENLANG DALEN ZE DEN STROOM AF, DIE MAAR STEEDS DOOR BIJRIVIEREN AANGROEIT...

Vervolgt.
59
EINDELIJK ZIJN WE IN BESCHAAFDE STREKEN, ERIK !

De Avonturen van Robbedoes
JAN TOK IS OP HET SPOOR VAN EEN FORMULE, WAARDOOR HIJ WEER EEN GEWOON MENSCH ZAL WORDEN, MAAR DE BEHANDELING ZAL LANG DUREN...

KOM, ROBBEDOES, WE GAAN DUIKEN !
IK KOM !

LIEVE HEMEL ! WAT GEBEURT DAAR ?

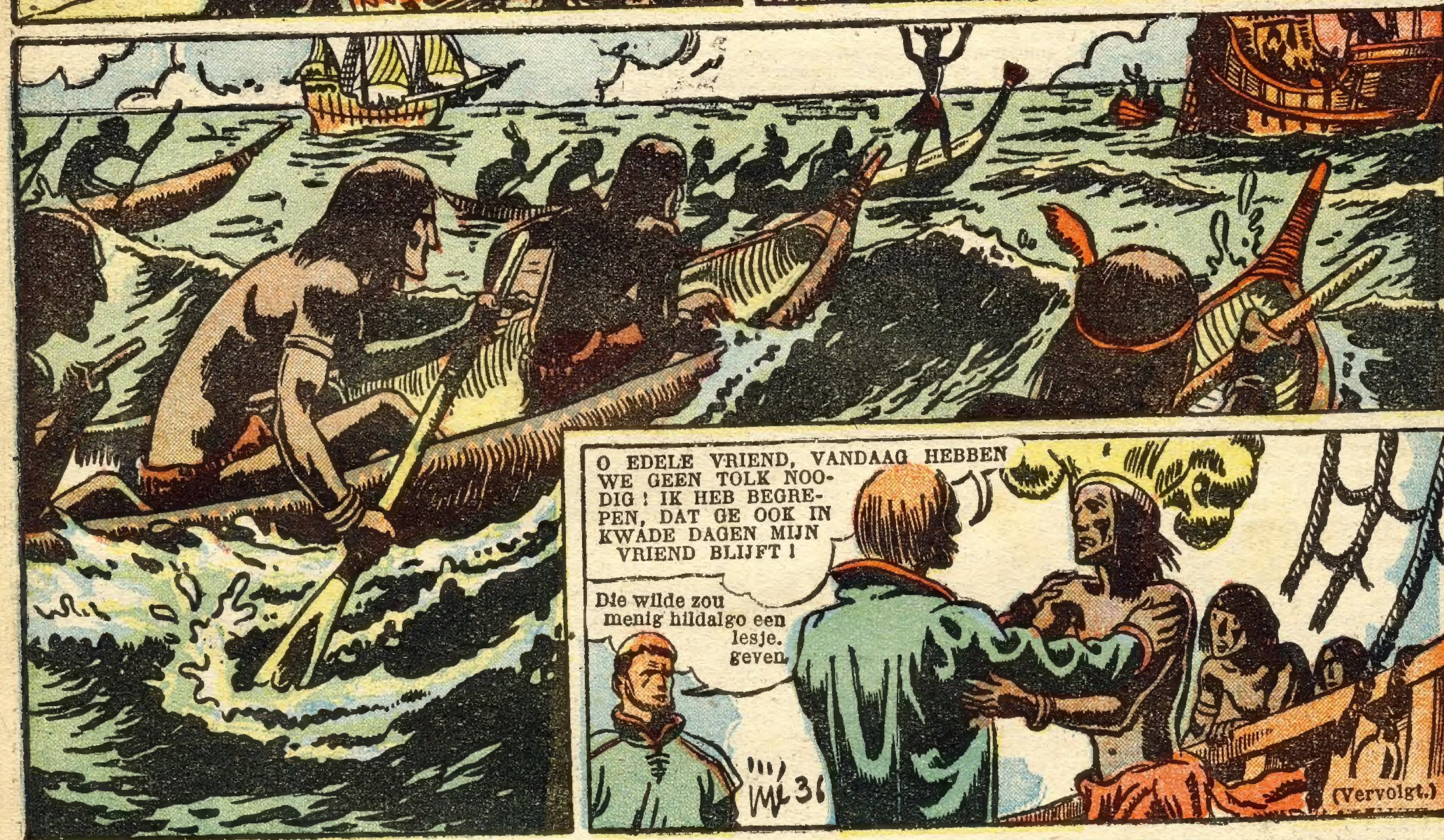

Te drommel ! Iemand heeft zijn beenen vergeten !
HELP ! JAN TOK !

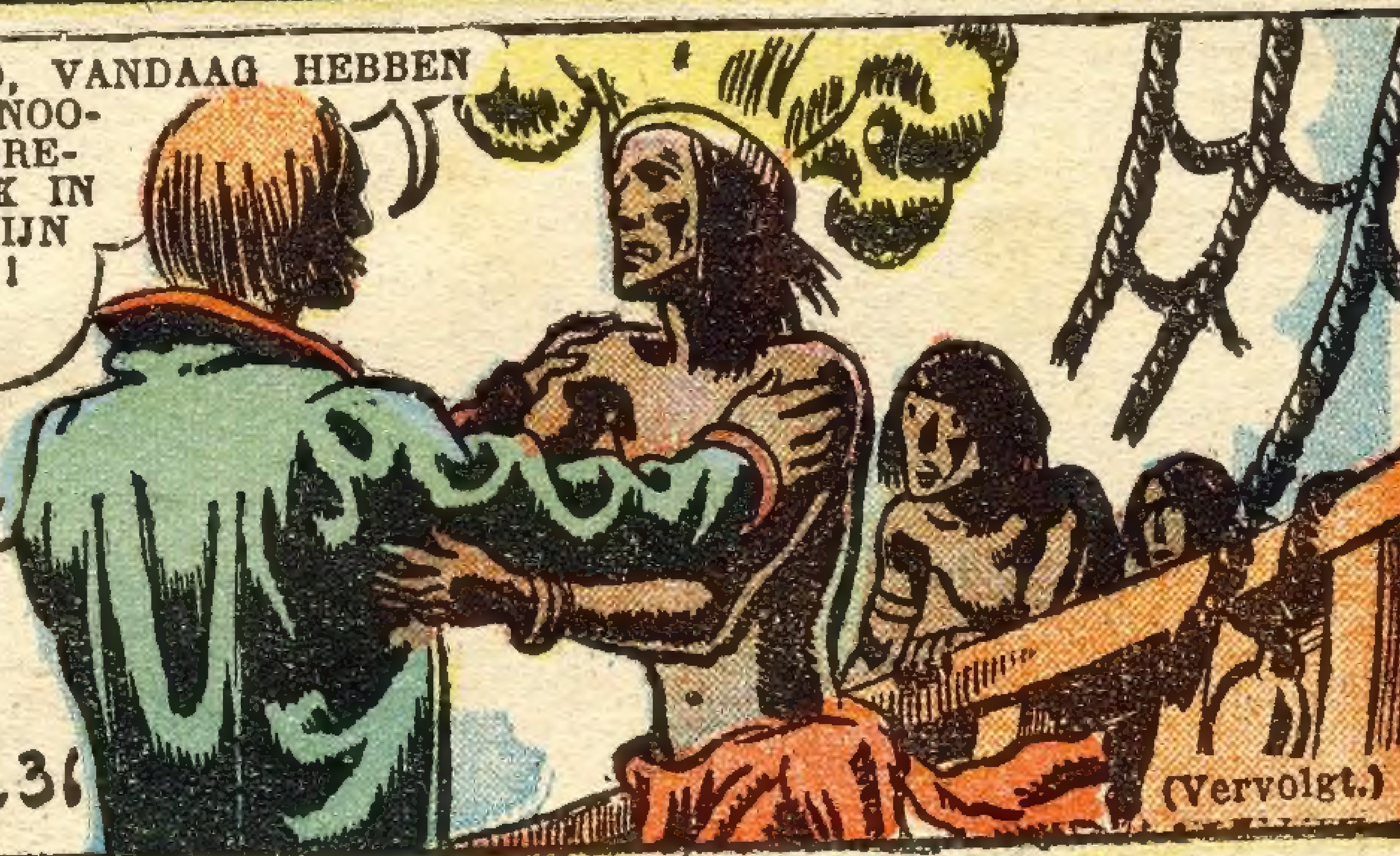

(Vervolgt.)

(Zie het vervolg op de laatste bladzijde.)

(Vervolg)

Wij trokken nu alle voordeel uit den noordoostelijken passaatwind, waarop later de windstilten volgden. Weer hadden wij dezelfde routine : de manœuvres om elk zuchtje wind op te vangen en het dragen van regenwater naar de tank. Dit alles duurde echter niet lang ; wij hadden zelfs het geluk ditmaal het windstiltengebied op korten tijd achter ons te laten. Zoo geraakten wij dan langzamerhand in den passaat van den Zuid-Atlantischen oceaan, die ons meer Zuid- en westelijk bracht, naar de omgeving der plaats, waar zich twee jaar tevoren de ramp van de « Alegiance » had voorgedaan.

Onder de reis vertelde ieder natuurlijk zijn avonturen en het feit dat ik eens schipbreuk had geleden deed mij in de oogen van mijn maats in aanzien stijgen.

De tweede stuurman, in wiens wacht ik was opgenomen, was méér beslagen in de zeevaartkunde dan eenig ander officier, dien ik later in mijn loopbaan heb ontmoet. In alle vakken was hij even sterk, zoowel in driehoeksmeetkunde als in sterrenkunde, en vaak stonden wij in bewondering voor zijn uitgebreide kennis.

In zeevaartkunde kon hij echte kunststoeren uithalen en zich uit den slag trekken om moeilijke oplossingen te vinden, zelfs zonder de vele tafels, die zoo noodig zijn bij het oplossen der zeevaartkundige problemen.

Met den sextant in de hand sprong hij soms van de eene plaats naar de andere, vlug als een acrobaat en met allerlei koddige houdingen, om zoo gunstig mogelijk de hoogte en den afstand van de maan en van een ander hemellichaam te meten. Dat had hij noodig voor het berekenen van den waren Greenwich-tijd en het vergelijken hiervan met den tijd op den chronometer.

In dien tijd werd dit als een echt meesterstuk beschouwd. De waarnemingen en de lange berekening vereischten de grootste zorg, daar de kleinste fout een groot verschil in den einduitslag tengevolge had. De kennis daarvan werd slechts vereischt voor het examen van « Extra Master », een eeretitel in de Engelsche scheepvaart. De meeste zeeofficieren en kapiteins vertrouwden meer op een waarneming van de zon — wanneer er peilingen met bekende punten aan wal konden genomen worden — of op de tijdseinen in de havens. De groote berekeningen zijn nu zoowat overbodig geworden door het gebruik van de draadlooze telegrafie.

Die tweede officier berekende uit het hoofd soms dingen, waarvoor wij allen een potlood noodig hadden, en terzelfdertijd was hij ook een goed zeeman. Wij leerden veel van hem, te meer daar hij menig uur opofferde om ons een of ander te verklaren, of ons iets nieuws voor te leggen.

Aan dek was er niets, dat niet onmiddellijk zijn aandacht trok. De minste windverandering werd hij dadelijk gewaar en bij het lichtste gekraak van een blok of katrol wist hij oogenblikkelijk wat er haperde. Het weer kende hij als niemand anders aan boord en nooit zou een bui hem verrast hebben. Er werd geen vinger méér aan de zeilen of het touwwerk uitgestoken dan volstrekt noodig was, maar dit noodige werd tot in de puntjes verzorgd.

Mr Thomson was op de hoogte van alles wat het vak betrof ; hij nam zijn maatregelen op het juiste oogenblik, en indien ik uitweid over zijn kennis, dan is dit om te bewijzen, dat een kleurling een blanke in bekwaamheid kan evenaren. Maar met dit alles had hij een paar zwakke punten, die ons niet ontgingen. Onder andere verloor hij spoedig zijn koelbloedigheid, wanneer er dan toch soms iets gebeurde wat hij niet verwacht had. Dan gaf hij bevelen, die aan duidelijkheid te wenschen overlieten en handelde hij als iemand, die niet op de hoogte is van zijn taak. Dit was spijtig, daar koelbloedigheid en zelfbeheersching tot de voornaamste vereischten bij het zeevaren behooren, vooral in oogenblikken van gevaar of groote moeilijkheden.

Mr Thomson was van gevoelen, dat een officier alles moet kennen, wat met de zeevaart in verband staat, en nooit zou mogen bevelen, wat hijzelf niet zou durven of kunnen uitvoeren. Op zekeren dag, in de tropen, kreeg ik daarvan een staaltje te zien.

Hij gaf mij een pot vet en beval mij de houten stengen en de stalen draden der stagen en ander loopend tuigage in te vetten. Ik vroeg hem om in een bootmansstoeltje opgeheschen te worden, waarop hij verontwaardigd den pot uit mijn handen greep en zei, dat hij mij zou laten zien, hoe dit karwei door een echt zeeman moest gedaan worden.

Met den pot aan een lijntje om zijn hals, sprong hij in het want, vlug als een aap. Hij beklom de stengen en vette ze in ; dan, de beenen over de stag gekruist en slechts met een hand vrij om zich vast te houden, gleed hij van boven naar beneden, steeds invettend, wat noodig was. Toen hij gedaan had met de eene begon hij aan de andere stag. Heel de wacht sloeg hem met bewondering gade.

Het invetten der stengen was gewoonlijk een karwei voor Zaterdag en de leerlingen hadden er een hekel aan. Het was de gevaarlijkste, welke wij op de « Fernbank » moesten uitvoeren. Gelukkig deelde de kapitein niet altijd de geestdrift van zijn tweeden stuurman, daar hij ten slotte de groote verantwoordelijkheid droeg, indien er onder zulke omstandigheden een leerling verongelukte. Wij moesten de stengen klimmende invetten, maar de kapitein eischte het gebruik van het bootmansstoeltje voor het bewerken van de stagen.

Hier dient ook gezegd, dat kapiteins en officieren voortdurend nagegaan worden door hun onderhoorigen, die hun bekwaamheden, hun oordeel, hun koelbloedigheid en zelfbeheersching — vooral in oogenblikken van gevaar of bij moeilijkheden — zeer scherp opmerken. Gezag en eerbied hangen grootendeels af van deze hoedanigheden. Er zijn kapiteins die te veel aan hun officieren overlaten, en wanneer men toevallig als ondergeschikte bevelen moet uitvoeren, die onbedacht gegeven worden, dan is men er wel erg aan toe, vooral op lange reizen, zooals wij die meemaakten.

Na de zuidoostelijke passaatwinden kregen wij weer vlaagachtig weder, zoodat we het druk hadden met de zeilen en brassen. Vooral de leerlingen hadden het erg te verduren, daar zij steeds de lichte zeilen moesten bergen, zooals de Royals (het hoogste vierkante zeil), de lichte bovenstagzeilen, het gaffeltopzeil, de buitenkluiver, enz. Deze moesten het eerst worden ingenomen en werden het vaakst weer bijgezet. Langzaam naderden wij aldus Kaap de Goede Hoop.

Zooals gewoonlijk hadden wij onze lichte zeilen verwisseld voor de stormzeilen, terwijl we nog in goed weder waren. Kaap de Goede Hoop werd toen door de zeilvaarders bijna zoozeer gevreesd als Kaap Hoorn, alhoewel zij niet zoover in het Zuiden gelegen is en het nogal eigenaardig zal voorkomen, dat men op dien breedtegraad zooveel slecht weer kan ontmoeten. Zeilschepen hadden in deze omgeving soms wekenlang stormen te trotseeren.

Wij zelf kregen er ons deel van. Weer waren wij haast heel den tijd aan dek. Weer hadden wij te kampen met onstuimige zeeën, die op ons schip kwamen beuken. Ook stonden wij dag en nacht in oliëgoed en laarzen, met den Zuidwester diep over het hoofd getrokken. Er was nergens een droog plaatsje en met moeite konden wij ons veilig over het dek bewegen. Wij hadden den wind gedurig op den kop en vorderden bijna niet ; maar na een paar weken gelukte het ons meer noordelijk te zeilen en kregen we veranderlijke winden. Wij herademden, daar wij nu voor een tijdje een betere weersgesteldheid zouden hebben. Bovendien was dit het laatste gedeelte van onze reis naar Mozambique, waar wij hoopten over enkele dagen aan te komen.

Wij waren nu in de maand October van het jaar 1902. Op een avond, na de hondenwacht, tijdens welke wij, zooals gewoonlijk, muziek gemaakt hadden, was het mijn beurt aan het roer. De nacht was helder, hoewel donker, en een gunstige bries blies uit het zuidwesten. Soms kwam een regenbui, die den hemel voor eenige oogenblikken betrok, maar zoodra dat voorbij was, was de uitkijk weer in orde.

De tweede stuurman ijsbeerde op de kampanje, zachtjes een deuntje fluitend ; hij wierp van tijd tot tijd een oogslag op de zeilen en kwam af en toe eens kijken, of ik behoorlijk stuurde.

Ik had bemerkt, dat er veel zeevogels rondom ons schip fladderden en sprak er den stuurman over. Hij antwoordde mij, dat het vogels waren, die gewoonlijk dicht bij land worden gezien, maar dat wij toch betrekkelijk ver van de kust verwijderd bleven, uitgezonderd van het eiland Europa en een paar andere, die toch nog veertig mijl aan lij lagen.

Ik was echter niet gerust, keek over de lijnrailing van de kampanje en speurde voortdurend den gezichteinder af. Ik stelde eveneens vast, dat de tweede stuurman ook zenuwachtig scheen en ongewoon veel over lij keek.

Het was bijna tien uur en ik zou spoedig afgelost worden door Gorman. Voortdurend groeide het aantal vogels aan, die met luid gekras rondvlogen en eindelijk met honderden op de ra's neerstreken om er uit te rusten.

Eensklaps en zonder dat wij het in het minst hadden vermoeid hadden, hoorden wij een schurend geluid en volgde een zware schok. Het schip had geen vaart meer en viel naar één zijde over, waarna het met korte, eigenaardige bewegingen met den achtersteen op iets hards stootte.

De tweede stuurman verloor op dit gewichtig oogenblik zijn tegenwoordigheid van geest en in plaats van duidelijke bevelen te geven en toch iets te doen om den toestand te verhelpen, riep hij slechts : « Wij zijn gestrand ! » En dat was alles.

De kapitein was bijna onmiddellijk op de kampanje, gevolgd door den eersten stuurman ; en eenige minuten later was ook heel de bemanning aan dek. Bevelen volgden elkaar nu in snel tempo op. De fok en het groot zeil werden opgehaald, de lichte bovenzeilen, stagzeilen en kluivers losgegooid, alsook de vallen der bramzeilen en bovenmarszeilen. Overal werd aan de geitouwen, gordings en neerhaalders getrokken ; dan volgden de marszeilen en onderbramzeilen. Met den wind en de zee bijna van achter, werd het schip opgelicht ; het stampte geweldig. Het was nu zeer duister en sommige vlagen waren bijzonder hevig.

Spoedig trok er geen enkel zeil meer, maar toch liep iedereen angstig van den eenen post naar den anderen, daar men verwachtte, dat er stengen en ra's naar beneden zouden tuimelen.

De kapitein liet iedereen op de kampanje komen, daar het stampen nog toenam. Plots brak de voorbramsteng af en kwam met ra's en tuig en onder een vreeselijk gekraak op het dek en de verschansing terecht, gelukkig zonder iemand te treffen.

Er werd nu bevel gegeven, de reddingsbooten uit te zetten. Deze waren boven op ons dekhuis gesjord ; en terwijl wij met dit werk bezig waren, dreigden stengen, ra's en tuig van den grooten mast ook af te breken en ons te verpletteren. Na een tijdje gelukte het ons met veel moeite, de booten in het water te krijgen en ze aan lij te leggen.

Wij waren ditmaal beter voorbereid om aan alles het hoofd te bieden dan dit het geval was geweest bij de ramp van de « Allegiance », toen ik mijn eerste ondervinding had opgedaan. Ik gaf mijn metgezellen den raad hun beste plunje, in dit geval hun uniform, aan te trekken, een klein pakje te maken van wat zij graag zouden redden. Ook werd er voor zooveel mogelijk mondvoorraad en water gezorgd, zonder dat dit echter het besturen der booten mocht belemmeren.

Toen kwam het bevel om het schip te verlaten. Eenige matrozen gingen in de booten ; dan werd de vrouw van den kapitein neergelaten, die wel wat bevreesd was en moeilijk van haar man kon scheiden. De golven sloegen tusschenbei over het schip en de bewegingen van het vaartuig waren nu zoo hevig geworden, dat wij ieder oogenblik vreesden, dat de « Fernbank » in tweeën zou breken. Nu was het hoogtijd voor iedereen, om in de reddingsbooten plaats te nemen.

De maan was intusschen opgekomen en wij bemerkten duidelijk te koppen der riffen, die overal rondom het schip lagen. De mannen die nog aan boord gebleven waren, kwamen nu ook langs de touwladder naar beneden. De kapitein verliet na de stuurlui het laatst zijn schip. Hij had de scheepspapieren bij zich en nam plaats naast zijn echtgenoote. De opvarenden waren ongeveer gelijk over de booten verdeeld. (Wordt vervolgd.)

Spreekt veel over Robbedoes met Uw makkers...

Geeft Uw oude nummers en albums ter lezing...

Prijst het JEUGDALBUM aan, dat binnenkort verschijnt...

En vergeet nooit de leuze :

MET ROBBEDOES VOORUIT EN VOORAAN ! ! !

DON BOSCO, Robbedoes Nummer Eén

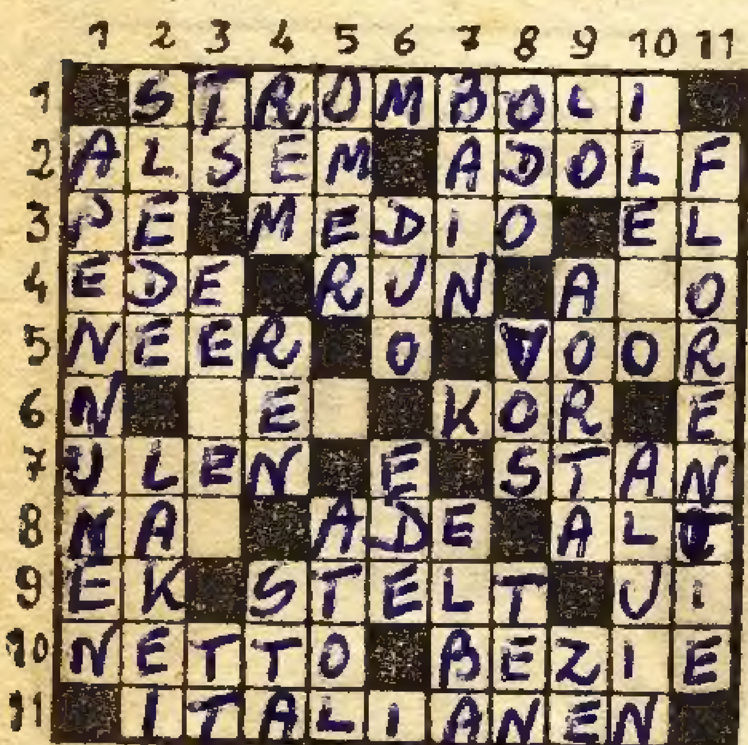

ONZE KRUISWOORDRAADSELS

KRUISWOORDRAADSEL Nr. 234.

HORIZONTAAL :

1 : Vuurberg in Europa. — 2 : Geneeskrachtige plant. - Mannennaam. — 3 : Per express. - Midden, half (Lat.). - Lengtemaat. — 4 : Gemeente in Gelderland. - Gemalen schors. - Haven aan de Baltische Zee. — 5 : Omlaag. - Voorzetsel. — 6 : Besluit. - Tuig voor de groote vischvangst. — 7 : Spoeden. - Jongensnaam. — 8 : Eerste helft van den naam van een Zuid-Amerikaanschen struis. - Adieu. - Zangstem. — 9 : Eucharistische Kruistocht. - Hooge gaankruk. - Groente. — 10 : Zuiver gewicht. - Bes. — 11 : Europeanen.

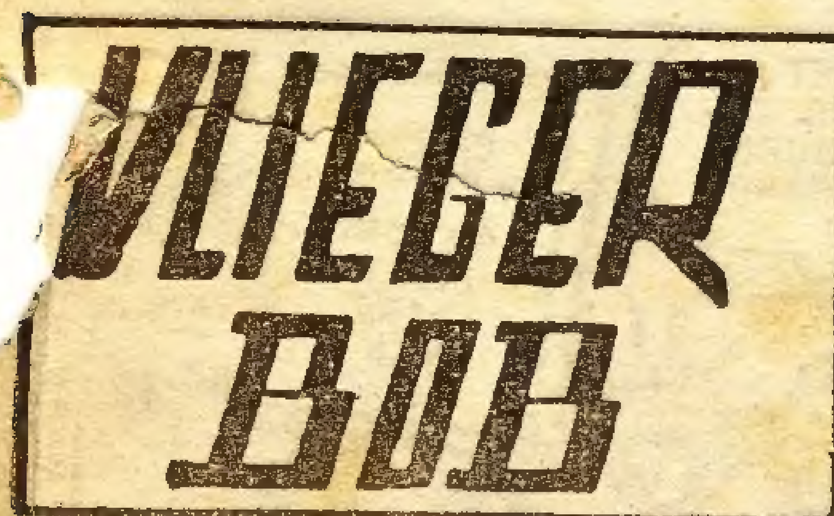
VERTIKAAL :

1 : Bergketen in Zuid-Europa. — 2 : Vervoermiddel. - Livreiknecht. — 3 : Twee medeklinkers. - Gemeente in de prov. Limburg. - Geheel de uwe (Lat. verkorting aan 't slot van brieven). — 4 : Deel van een fiets. - Kippenloop. - Ga niet meer ! — 5 : Mannennaam. - Ringvormig koraaleiland. — 6 : Zangstuk voor 2 personen. - Geldersche gemeente. — 7 : Bad (Fr.). - Daar werd Napoleon verbannen. — 8 : Koning van Frankrijk (888). - Roofdier. - Samengetrokken voorzetsel. — 9 : Lager onderwijs. - Voornaamste slagader. - Persoonlijk voornaamwoord. — 10 : Stad in Belgisch Kongo (Kassaï). - Samentrekkende delfstof. — 11 : Stad in Italië.

OPLOSSING VAN Nr. 233.

IK BLIJF ROBBEDOES TROUW ! ! !

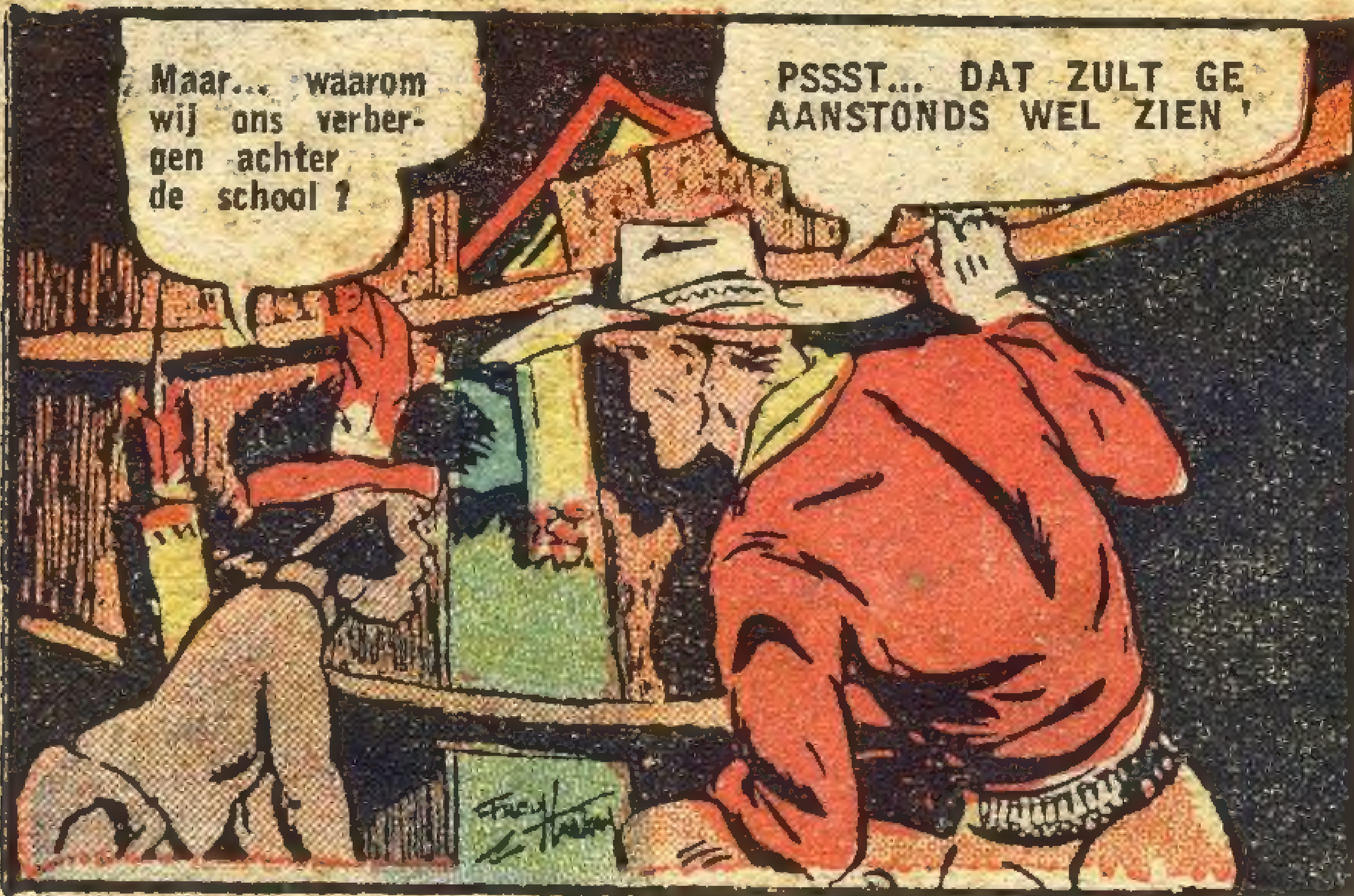

DE ROODE RUITER

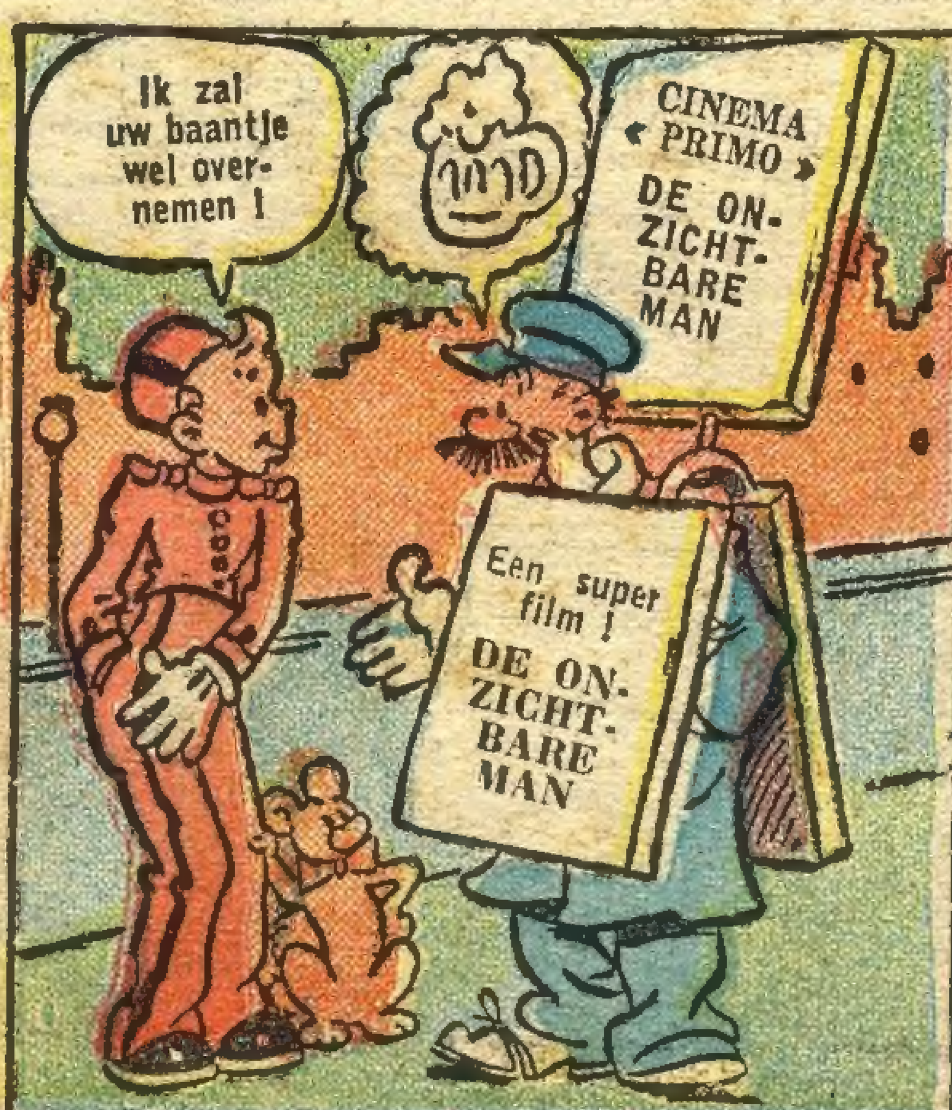

Uitg. J. Dupuis, Zonen en Co., Ommeganckstr. 21, Antwerpen. — H. R. Antwerpen 79.317.